

Opnieuw in hetzelfde bedje ziek

Het ziekterapport ligt er weer. Het geeft ons cijfers over het jaar 2021. Ook dit rapport werd nog beïnvloed door de pandemie die ook vorig jaar nog impact had op de normale werking in jouw school. Maar toch zijn er genoeg aanwijzingen om opnieuw te stellen dat de tendens van de laatste jaren zich voortzet: vooral veel langdurig zieken en mensen die uitvallen omwille van psychosociale oorzaken.

Wij blijven geloven dat een brede en duurzame aanpak op lange termijn voor oplossingen kan zorgen.

Gemiddeld zijn personeelsleden per schooljaar 15 werkdagen afwezig omwille van ziekte. Dat aantal stijgt met de leeftijd maar los daarvan zijn het de directeurs in het basisonderwijs die het vaakst afwezig zijn, gemiddeld 21,44 dagen per schooljaar. 72,08% van het totale aantal ziektedagen is lang ziekteverzuim, dat wil zeggen meer dan 30 dagen! Vooral zieke personeelsleden die ouder zijn dan 56 jaar zijn minstens 31 dagen thuis. Slechts 45% van de onderwijspersoneelsleden was nooit ziek in 2021. Dat ligt onder de algemeen aanvaarde norm van 50%. In tijden van groot lerarentekort is dit een kanjer van een alarmbel, dat bewees nog maar eens een recente studie die aantoonde dat de leerprestaties van onze leerlingen te lijden hebben onder het groeiend gebrek aan leraren¹.

Risico op burn-out neemt toe

Opnieuw zijn psychosociale aandoeningen veruit de grootste ziektemaker. Vanaf de leeftijd van 56 jaar is ongeveer de helft van de afwezigheden hieraan te wijten. En opnieuw zijn de directeurs het zwaarst getroffen. Onderzoek² toonde bovendien aan dat door de pandemie het risico op burn-out in onderwijs nog is toegenomen. Veel leerkrachten twijfelden ook meer over hun persoonlijke bekwaamheid, voelden zich minder zeker in hun job. Het is afwachten of deze trend zich ook in 2022 doorzette.

Is er dan geen goed nieuws? Helaas. Hoewel we in het rapport zien dat in de leeftijdscategorieën

onder de 56 jaar het aantal ziektedagen iets lager ligt en ook het aantal ziektedagen omwille van psychosociale aandoeningen een beetje gedaald is, weten we nog niet of dit een duurzame tendens is. Wel zijn we verheugd dat er eindelijk een nieuwe re-integratie regeling is die langdurig zieken meer kansen op werkherhervatting biedt. Dat kon je al lezen in Basis-11³.

Strijd niet opgeven

Het lezen van het jaarlijks ziekterapport kan moedeloos maken. Jaar na jaar zagen we tot nu toe de cijfers alleen maar slechter worden. Ook in de bredere maatschappij en in andere beroepsgroepen stijgt bovendien de kans op burn-out en psychosociale risico's. Toch mag dit geen reden zijn om de strijd tegen de hoge werkdruk en de dalende werkbaarheid in onderwijs op te geven. Wij blijven geloven dat een brede en duurzame aanpak op lange termijn voor oplossingen kan zorgen. Dat blijft ook in 2023 onze focus.



1. "Het lerarentekort en de COVID-19 pandemie als extra tegenwind bij het keren van leerprestaties", LES(S) 2023/199
2. VUB-onderzoek: De COVID-19-pandemie is op lange termijn nefast voor de burn-outcijfers bij leerkrachten.
3. "Re-integratie langdurig zieken. Stappen vooruit", Basis-11 2022.

TEKST

Lies Van Rompaey